

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ЗАПОВЕД

№ ~~РД~~ ~~128~~ / ~~19~~ ~~08~~ 2024 г.

На основание чл. 12, ал. 6, във връзка с чл. 6, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Закона за биологичното разнообразие и т. 2 от Решение № 122 от 02.03.2007 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 21 от 2007 г.), изменено с решения на Министерския съвет № 52 от 05.02.2008 г. (ДВ, бр. 14 от 2008 г.), № 615 от 02.09.2020 г. (ДВ, бр. 79 от 2020 г.) и № 588/06.08.2021 г. (ДВ бр. 67 от 2021 г.), предвид Решение на Комисията 2009/93/ЕО от 12 декември 2008 г. за приемане, съгласно Директива 92/43/ЕИО на Съвета, на втори актуализиран списък на териториите от значение за Общността в Континенталния биогеографски регион (нотифицирано под номер С (2008) 8039) и Решение за изпълнение (ЕС) 2023/244 на Комисията от 26 януари 2023 г. за приемане на шестнадесетата актуализация на списъка на териториите от значение за Общността в Континенталния биогеографски регион (нотифицирано под номер С (2023) 607),

ОБЯВЯВАМ:

1. Защитена зона **BG0000578 „Река Марица“** в землищата на гр. Белово, с. Дъбравите, с. Мененково, **община Белово, област Пазарджик**, гр. Пазарджик, с. Величково, с. Говедаре, с. Звъничево, с. Мирянци, с. Мокрище, с. Огняново, с. Синитово, с. Хаджиево, **община Пазарджик, област Пазарджик**, гр. Ветрен, гр. Септември, с. Бошуля, с. Виноградец, с. Злокучене, с. Карабунар, с. Ковачево, **община Септември, област Пазарджик**, с. Костиево, с. Маноле, с. Рогощ, с. Скуtare, **община Марица, област Пловдив**, гр. Пловдив, **община Пловдив, област Пловдив**, гр. Първомай, с. Винаца, с. Добри дол, с. Крушево, с. Караджалово, с. Градина, **община Първомай, област Пловдив**, с. Белозем, с. Чалькови, **община Раковски, област Пловдив**, с. Оризари, с. Цалапица, с. Ягодово, **община Родопи, област Пловдив**, с. Катунница, с. Милево, с. Поповица, с. Селци, с. Чешнегирово, **община Садово, област Пловдив**, гр. Стамболийски, с. Ново село, с. Триводици, **община Стамболийски, област Пловдив**, с. Мирово, **община Братя Даскалови, област Стара Загора**, с. Зетьово, с. Златна ливада, **община Чирпан, област Стара Загора**, гр. Димитровград, с. Брод, с. Великан, с. Златополе, с. Крум, с. Радицево, с. Райново, с. Скобелево, с. Сталево, с. Черногорово, с. Ябълково, **община Димитровград, област Хасково**, гр. Любимец, с. Георги Добрево, с. Йерусалимово, **община Любимец, област Хасково**, гр. Свиленград, с. Генералово, с. Капитан Андреево, с. Момково, **община Свиленград, област Хасково**, гр. Симеоновград, с. Константиново, с. Свирково, **община Симеоновград, област Хасково**, гр. Харманли, с. Бисер, с. Българин, с. Доситеево, с. Преславец, с. Рогозиново, с. Шишманово, **община Харманли, област Хасково**, с. Нова Надежда, **община Хасково, област Хасково**, с обща площ **144 671,728 дка**.

2. Предмет на опазване в защитена зона BG0000578 „Река Марица“ са:

2.1. следните типове природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

- 1530 *Панонски солени степи и солени блата;
- 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition*;
- 3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*;
- 3270 Реки с кални брегове с *Chenopodion rubri* и *Bidention* р.р.;
- 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*;
- 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи);
- 6220 * Псевдостепи с житни и едногодишни растения от клас *Thero-Brachypodietea*;
- 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества;
- 6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс;
- 6510 Низинни сенокосни ливади;
- 91AA* Източни гори от космат дъб;
- 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);
- 91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (*Ulmion minoris*);
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
- 92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*;

2.2. местообитанията на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР:

2.2.1. бозайници – Видра (*Lutra lutra*), Мишевиден сънливец (*Myomimus roachi*), Лалутер (*Spermophilus citellus*), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), Голям ношник (*Myotis myotis*), Остроух ношник (*Myotis blythii*), Трицветен ношник (*Myotis emarginatus*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*);

2.2.2. земноводни и влечуги – Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Южна блатна костенурка (*Mauremys rivulata*);

2.2.3. риби – Распер (*Aspius aspius*), Маришка мряна (*Barbus cyclolepis*), Европейска горчивка (*Rhodeus amarus*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Балкански щипок (*Sabanejewia balcanica*);

2.2.4. безгръбначни – Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Буков сечко (*Morimus funereus*), Торбогнездница (*Eriogaster catax*), Набръчкан пробатикус (*Probatiscus subrugosus*), *Четириточкова меча пеперуда (*Euplagia (Callimorpha) quadripunctaria*), Лицена (*Lycaena dispar*), Еуфидриас (*Euphydryas aurinia*), Ценагрион (*Coenagrion ornatum*), Офиогомфус (Зелено речно водно конче) (*Ophiogomphus cecilia*), Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*), Вертиго (*Vertigo angustior*), Вертиго (*Vertigo moulinsiana*), Бисерна мида (*Unio crassus*).

3. Защитената зона по т. 1 се обявява с цел:

3.1. опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитанията на посочените в т. 2.2 видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в Континенталния биогеографски регион;

3.2. подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 1530*, 6210 (*важни местообитания на орхидеи), 62A0, 91AA*, 91M0 и 92A0;

3.3. подобряване на състоянието на популациите на видовете Мишевиден сънливец (*Myomimus roachi*), Лалутер (*Spermophilus citellus*), Балкански щипок (*Sabanejewia balcanica*), Ценагрион (*Coenagrion ornatum*) и Офиогомфус (Зелено речно водно конче) (*Ophiogomphus cecilia*);

3.4. подобряване на местообитанията на видовете Мишевиден сънливец (*Myomimus roachi*), Лалутер (*Spermophilus citellus*), Распер (*Aspius aspius*), Маришка мряна (*Barbus cyclolepis*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Балкански щипок (*Sabanejewia balcanica*), Буков сечко (*Morimus funereus*) и Бисерна мида (*Unio crassus*);

3.5. при необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитания на посочени в т. 2.2 видове и техни популации.

4. За защитената зона по т. 1 със Заповед № РД-~~727/18~~ 03/2024 г. на министъра на околната среда и водите са утвърдени специфични и подробни цели на опазване, които са налични и се съхраняват в Министерството на околната среда и водите, РИОСВ – Пазарджик, РИОСВ – Пловдив, РИОСВ – Хасково, РИОСВ – Стара Загора и на интернет страницата на Информационната система за защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000.

5. Целите на защитената зона по т. 3 и 4 се определят съобразно важността на защитената зона за постигане и поддържане на благоприятното природозащитно състояние на типовете природни местообитания и видовете по т. 2 в Континенталния биогеографски регион, както и за свързаността и целостта на мрежата от защитени зони в страната, като част от Европейската екологична мрежа Натура 2000. Те определят и приоритетите при планиране и прилагане на мерки в защитената зона.

6. Приоритетни за опазване в защитената зона са типовете природни местообитания и видът, означени със знак (*) в приложения № 1 и № 2 от ЗБР, както и типовете природни местообитания и видовете, за които са определени цели за подобряване в т. 3.

7. Пълният опис на координатите на точките, определящи границата на защитена зона BG0000578 „Река Марица“, е посочен в Приложението, неразделна част от настоящата заповед.

8. Стандартният формуляр с данни и оценки за защитената зона, както и картен материал с границите ѝ са налични и се съхраняват в Министерството на околната среда и водите, РИОСВ – Пазарджик, РИОСВ – Пловдив, РИОСВ – Хасково, РИОСВ – Стара Загора и на интернет страницата на Информационната система за защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000.

9. В границите на защитената зона се забранява:

9.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места;

9.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бързите в неурбанизирани територии извън съществуващите пътища; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;

9.3. изграждане на преграждащи речното течение хидротехнически съоръжения, недопускащи придвижването на видовете по т. 2.2 нагоре и надолу по течението на реката;

9.4. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива;

9.5. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои;

9.6. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;

9.7. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или по чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;

9.8. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията;

9.9. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии и в терените разположени под фотоволтаични електроцентрали освен при каламитет, епифитотия, эпизоотия или епидемия, при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове, както и при предписания от страна на лесозащитна станция в горски насаждения;

9.10. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

9.11. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;

9.12. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;

9.13. извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение на: за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората; при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2;

9.14. извеждане на сечи в крайречни естествени гори и крайречни дървесни ивици в 15-метровата зона около постоянни водни течения, с изключение на: за изграждане, ремонт и поддръжка на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура; за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората; при бедствия и аварии; за поддържане/подобряване състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т. 2; случаите на реализиране на инвестиционни предложения, одобрени или съгласувани по реда на Глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие към датата на влизане в сила на заповедта;

9.15. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост;

9.16. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета;

9.17. задържане на улов на повече от 1,5 кг маришка мряна (*Barbus cyclolepis*) с минимални размери по Приложение 2 към чл. 38, ал. 1 на Закон за рибарството и аквакултурите;

9.18. задържане на улов на повече от един брой распер (*Aspius aspius*) на ден с минимален размер за задържане от 50 сантиметра, измерен от началото на устата до края на опашката;

9.19. зарибяване с неместни видове риби;

9.20. промяна на предназначението на земеделските земи (включително ливади, пасища и мери) с цел изграждане на фотоволтаични електроцентрали и изграждане на нови фотоволтаични съоръжения/системи, с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие; Режимът не се прилага за изграждане на:

- покривни и фасадни фотоволтаични съоръжения/инсталации;
- наземни фотоволтаични съоръжения/инсталации върху терени в границите на населените места и селищните образувания;
- наземни фотоволтаични съоръжения/инсталации върху нарушени терени;
- наземни фотоволтаични съоръжения/инсталации върху дворни места или прилежащи терени към съществуващи производствени и промишлени обекти, складови обекти, административни сгради, обекти за ремонт и поддържане на транспортни средства, бази за селскостопанска или горскостопанска техника, курортно-рекреационни обекти, обществени обекти, стопански дворове, животновъдни комплекси/ферми, жилищни сгради, оранжерии, рибарници.

10. Горските типове природни местообитания по т. 2.1 се стопанисват в съответствие с разпоредбите на глава четвърта от Наредба № 8 от 5.08.2011 г. за сечите в горите (ДВ, бр. 64 от 2011 г.) и за тях е задължително прилагането на „Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от приложение № 1 от Закона за биологичното разнообразие“, утвърдена от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

11. Мерки за постигане целите на опазване на защитената зона са определени или могат да се определят също в:

- 11.1. решения, издавани по реда на чл. 31 от ЗБР;
- 11.2. горскостопанските и ловностопанските планове и програми;
- 11.3. плана за управление на речните басейни в Източнобеломорски район за басейново управление на водите;
- 11.4. планове в областта на енергетиката и климата;
- 11.5. планове за действие за видове и планове за управление на защитени територии;
- 11.6. други планове, програмни и стратегически документи.

12. В границите на защитената зона се препоръчва:

12.1. поддържане на обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот пет или повече години, като ливада, пасище или мера;

12.2. промяна на начина на трайно ползване на обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот пет или повече години, в „ливада“, „пасище“ или „мера“;

12.3. изпълнение на мерки за поддържане и опазване на съществуващите постоянни пасища, мери, ливади и местообитанията по т. 2.1 от разпространението на нежелана растителност – рудерални и инвазивни чужди видове, съгласно списъка с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза (създаден и актуализиран с регламенти за изпълнение на Комисията в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета), публикуван на интернет страницата на МОСВ;

12.4. възстановяване и поддържане на затревени площи, като такива с висока природна стойност чрез:

- косене ръчно или с косачки за бавно косене, от центъра към периферията или от единия край на площта към другия с ниска скорост, като окосената трева се изсушава и събира на купове или се изнася от парцела;

- паша, като се поддържа гъстота на животинските единици на цялата пасищна площ на стопанството, на която се извършва пашата, от 0,3 до 1 ЖЕ/ха;

12.5. подмяна на инвазивните чужди видове дървета и храсти с местни видове след премахването им от характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси и живи плетове);

12.6. прилагане на разновъзрастни лесовъдски системи в природно местообитание с код 91M0 за превръщане на издънковите насаждения в семенни;

12.7. насърчаване на устойчивото управление на горите, чрез запазване на биотопните дървета и на достатъчно количество мъртва дървесина в горските екосистеми, избягване на залесяването с неместни дървесни видове и произходи и съобразяване на интензивността на дърводобива с растежния потенциал на дървостойките и предназначението на горите, както и ограничаване на изсичането/подмяната на горскодървесната растителност;

12.8. намаляване на въздействието от селското стопанство (преизпасване) върху природно местообитание с код 91AA *;

12.9. запазване и където е уместно възстановяване на типове специфичните хидроморфологични условия, както и подобряване на видовия състав на природно местообитание с код 91F0;

12.10. поддържане на поне 10% от общата площ на горските типове природни местообитания по т. 2.1 в защитената зона като гори във фаза на старост

12.11. есенното изораване на нивите да се извършва след 15 септември и да не е едновременно с прибирането на реколтата;

12.12. прилагане на мерки за подобряване на свързаността на местообитанията в районите със съществуващи хидротехнически съоръжения, преграждащи реката;

12.13. установяване на собствеността и премахване на съществуващи хидротехнически съоръжения излезли от експлоатация.

13. Режим на дейности, подлежащи на съгласуване/одобрение: планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които не са непосредствено свързани или необходими за управлението на защитената зона и които поотделно или във взаимодействие с други планове, програми, проекти или инвестиционни предложения могат да окажат значително отрицателно въздействие върху нея, се подлагат на оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на защитената зона, съгласно чл. 31 от ЗБР и Наредбата по чл. 31а от същия закон.

Настоящата заповед не отменя забраните и ограниченията на дейности, наложени по силата на други нормативни и административни актове.

Защитените територии, обявени по реда на Закона за защитените територии, попадащи в границата на защитена зона BG0000578 „Река Марица“ запазват статута,

Заповед за обявяване на защитена зона BG0000578 „Река Марица“

категорията, границите и режимите си на опазване. Горното не отменя прилагането на забраните и ограниченията по настоящата заповед за тези територии.

Нарушителите на забраните и ограниченията по т. 9 от тази заповед се наказват съгласно административнонаказателните разпоредби на ЗБР.

Защитена зона BG0000578 „Река Марица“ да се впише в регистрите на защитените зони, водени в МОСВ, РИОСВ – Пазарджик, РИОСВ – Пловдив, РИОСВ – Хасково и РИОСВ – Стара Загора, съгласно чл. 18 от ЗБР.

Заповедта влиза в сила от обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

На основание чл. 12, ал. 7 от ЗБР заповедта е окончателна и не подлежи на обжалване.

ПЕТЪР ДИМИТРОВ

Министър на околната среда и водите

